

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О АГЕНЦИЈИ ЗА ОСИГУРАЊЕ И
ФИНАНСИРАЊЕ ИЗВОЗА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 1.

У Закону о Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 61/05 и 88/10) у називу закона речи: „осигурање и финансирање извоза” замењују се речима: „финансирање и санацију привреде”.

Члан 2.

У члану 1. речи: „извоза и развоја економских односа Републике Србије са иностранством,” замењује се речју: „привреде”, а речи: „осигурање и финансирање извоза Републике Србије” замењују се речима: „финансирање и санацију привреде”.

Члан 3.

У члану 2. став 1. речи: „осигурање и финансирање извоза Републике Србије” замењују се речима: „финансирање и санацију привреде”.

У ставу 2. реч: „АОФИ” замењују се речју: „АФС”.

У ставу 3. реч: „Ужицу” замењује се речју: „Београду”.

Члан 4.

Члан 3. мења се и гласи:

„Делатност Агенције је:

1. осигурање и реосигурање домаћих правних лица и предузетника од комерцијалних и некомерцијалних ризика, укључујући и извозне послове и инвестиције у иностранству, као и осигурање наплате потраживања највише до износа вредности посла, и то самостално или у сарадњи са другим осигуравајућим друштвима, односно агенцијама;
2. осигурање припреме извоза домаћих правних лица и предузетника од некомерцијалних и комерцијалних ризика по закљученом уговору о извозу, самостално или у сарадњи са другим осигуравајућим друштвима, односно агенцијама;
3. осигурање домаћих банака у вези са кредитима и гаранцијама по извозним пословима и инвестицијама у иностранству и закљученим кредитним линијама са страним банкама;
4. издавање гаранција и других јемстава;
5. обављање послова факторинга;
6. предузимање мера санације и реструктурирања привредних субјеката у циљу ефикасније наплате потраживања државних поверилаца (куповина и продаја имовине и доспелих потраживања других правних лица, конверзија потраживања у капитал дужника);

7. комисиони откуп доспелих потраживања од домаћих правних и физичких лица, укључујући и потраживања запослених из радног односа, по тржишним условима;
8. инвестирање у *venture capital* фондове, у складу са законом;
9. пружање других услуга у вези са финансирањем, гарантовањем и осигурањем послова и инвестиција на домаћем и иностраном тржишту.

Све своје послове Агенција обавља по тржишним условима.

Агенција је дужна да делатности, односно послове ради којих је основана обавља у складу са одредбама овог закона и других прописа, као и у складу са међународним споразумима и уговорима.”

Члан 5.

У члану 6. став 2. брише се.

Члан 6.

У члану 8. после става 1. додају се ставови 2, 3, 4, 5. и 6. који гласе:

„За остваривање делатности Агенције из члана 3. став 1. тач. 6. и 7. овог Закона, користе се средства из буџета, као и из других извора.

У случају да Агенција обезбеди финансирање послова из члана 3. став 1. овог закона из других извора, сагласност на закључење уговора о финансирању даје Министарство надлежно за послове привреде (у даљем тексту: Министарство).

Исплатом средстава за куповину потраживања запослених и бивших запослених из радног односа, Агенција стиче законско регресно потраживање из стечајне масе, односно из средстава остварених приватизацијом субјеката приватизације у истом приоритету као што су га имали запослени.

Агенција подноси месечне извештаје Министарству о коришћењу средстава за обављање своје делатности.

Надзор над обављањем послова Агенције врши Министарство.“

Члан 7.

У члану 12. додаје се нови став 1. који гласи:

„Агенција до 15. новембра текуће године подноси Министарству план пословања за наредну годину са програмом пословања за сваку делатност.“

Досадашњи став 1. постаје став 2.

Члан 8.

У члану 19. став 1. у тачки 13) запета и речи: „законом којим се уређује правни положај привредних друштава” бришу се.

Члан 9.

У члану 20. став 2. речи „извршни директори” замењују се речима: „директори сектора Агенције”.

Члан 10.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. Уставни, односно правни основ за доношење закона

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 61/2005 и 88/2010“) садржан је у одредби члана 97. став 1. тачка 6. Устава Републике Србије, према којем Република Србија, између осталог, систем обављања појединих привредних и других делатности, економске односе са иностранством; систем кредитних односа са иностранством.

2. Разлози за доношење закона

Досадашње пословање Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије (у даљем тексту: АОФИ) састојало се пре свега у пословима осигурања, финансирања и гаранцијским пословима који су везани за извоз. АОФИ је у 2012. години (подаци за 2013. годину још увек нису објављени) остварио нето позитиван резултат од 167 милиона динара, што је увећање у односу на претходну годину око 91 милион. Пословни расходи су смањени за 14%. Промет извозника је осигуран у износу од 130 милиона евра, а исто толико је и путем финансирања пласирано средстава. Краткорочно финансирање извоза остварено је за 720 милиона евра за период од оснивања до краја 2012. године. Вредност осигурања извоза је близу 2 милијарде евра, а штета је исплаћена у износу од 4,5 милијарди евра. У портфолију има преко 300 извозника. Добит из пословања је око 20% према вредности капитала. Несумљиво је да је АОФИ према овим подацима успешна јавна агенција за послове осигурања, финансирања и гаранцијских послова у вези извоза. Међутим, поред ове важне функције, остаје приговор да се АОФИ бавила само оним делом српске привреде који је био усмерен ка извозним пословима. Без промене у остваривању ових функција, који могу имати заједнички именован послови „финансирања“, изменама прописа је предвиђено да ће АОФИ обављати и друге послове који се односе на послове санирања и развоја привреде. Тако је надлежност АОФИ-ја проширена са искључиво финансирања извозних послова и на онај део привреде у којем се налази велики број запослених, а који се налази у поступку реструктурирања, приватизације и стечаја.

Буџетом за 2014. године обезбеђена су средства за функционисање транзиционог фонда у износу од 17,4 милијарде динара. 2014. година је година у којој треба да се заврши поступак реструктурирања 153 предузећа и приватизација 419 предузећа у друштвеној својини. Реструктурирање није могуће без решавања проблема наплате потраживања пре свега државних поверилаца и запослених по основу радног односа. На основу одлука Владе Републике Србије, АОФИ ће, користећи средства транзиционог фонда и друга средства која прикупи на тржишту предузимати мере санације и реструктурирања привредних субјекта у циљу ефикасније наплате ових потраживања, као и комисиони откуп доспелих потраживања домаћих и физичких лица, укључујући и потраживања запослених из радног односа. Ово су пре свега санационе мере које се предузимају у субјектима у реструктурирању, приватизацији и стечају. Оне имају за циљ да ови субјекти буду оспособљени за пословање без субвенција државе у 2015. години и надаље, као и да се у што већој мери очувају социјална права запослених. Ово је једна од две нове функције АОФИ-ја. Друга функција је развојна, и састоји се у улагању у предузетничке фондове, који треба да омогуће флексибилно финансирање пословања малих и средњих предузећа. Због наведеног су предвиђене три нове делатности АОФИ-ја:

- 1) предузимање мера санације и реструктурирања привредних субјеката у циљу ефикасније наплате потраживања државних поверилаца (куповина и продаја имовине и доспелих потраживања других правних лица, конверзија потраживања у капитал дужника);
- 2) комисиони откуп доспелих потраживања од домаћих правних и физичких лица, укључујући и потраживања запослених из радног односа, по тржишним условима и
- 3) инвестирање у *venture capital* фондове, у складу са законом;

3. Анализа ефеката

3.1. Одређивање проблема које закон треба да реши

АОФИ треба да обезбеди професионално и у складу са највишим стандардима струке управљање транзиционим фондом, и то на тржишним условима.

3.2. Циљеви који се доношењем закона постижу

Законом се усклађују овлашћења Агенције са законским решењима из Закона о изменама и допунама Закона о стечају и Закона о приватизацији.

3.3. Друге могућности за решавање проблема

Предложено решење је једно од могућих за управљање транзиционим фондом, као и за унапређивање правног оквира за санацију и развој привреде. Остала решења подразумевала би да се мора основати нова јавна агенција, што би проузорковало додатне трошкове, а у сваком случају одложило време у којем би се користиле средства транзиционог фонда.

3.4. Зашто је доношење закона најбоље за решавање проблема

Предложене измене су најбоље јер се транзициони фонд лоцира у јавног агенцији која је стручно, кадровски и искуствено оспособљена за управљање средствима транзиционог фонда.

3.5. На кога ће и како утицати предложена решења

Законска решења утицаће пре свега на саму Агенцију и њену могућност да ефикасно остварује поверене послове у приватизацији и стечајном поступку. Посредно, законска решења ће повољно утицати и на ефикасно коришћење средстава из транзиционог фонда, као и могућност санације и реструктурирања код привредних субјеката.

3.6. Трошкови које ће примена закона изазвати код грађана и привреде, посебно малих и средњих предузећа

Примена овог закона неће изазвати ни грађанима, ни привреди издвајања додатних трошкова. Делатност Агенције ће се обављати на тржишним принципима.

3.7. Да ли позитивни ефекти оправдавају трошкове

Као што је наведено у претходној тачки, примена овог закона неће изазвати ни грађанима, ни привреди издвајања додатних трошкова. Очекује се позитиван ефекат од мера санације привредних субјеката, као и решавања социјалних проблема у делу откупа потраживања запослених у поступку приватизације и стечаја.

3.8. Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију

Одредбе предложеног закона неће непосредно утицати на појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну утакмицу.

3.9. Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове

О предложеним променама није вођена јавна расправа, али су нацрти закона дати на мишљење надлежним министарствима. Предложене промене закона су у функцији измена Закона о приватизацији и Закона о стечају, о којима је вођена јавна расправа.

4. Објашњење основних правних института и појединачних решења

У члану 1. 2. и 3. мења се назив Агенције, па самим тим и закона, тако да се сада регулише делатност Агенције за финансирање и санацију привреде. Следствено томе, скраћени назив је АФС.

Најважније промене извршене су у члану 4. где је регулисано да Агенција обавља следећу делатности:

1) осигурање и реосигурање домаћих правних лица и предузетника од комерцијалних и некомерцијалних ризика, укључујући и извозне послове и инвестиције у иностранству, као и осигурање наплате потраживања највише до износа вредности посла, и то самостално или у сарадњи са другим осигуравајућим друштвима, односно агенцијама;

2) осигурање припреме извоза домаћих правних лица и предузетника од некомерцијалних и комерцијалних ризика по закљученом уговору о извозу, самостално или у сарадњи са другим осигуравајућим друштвима, односно агенцијама;

3) осигурање домаћих банака у вези са кредитима и гаранцијама по извозним пословима и инвестицијама у иностранству и закљученим кредитним линијама са страним банкама;

4) издавање гаранција и других јемстава;

5) обављање послова факторинга;

6) предузимање мера санације и реструктурирања привредних субјеката у циљу ефикасније наплате потраживања државних поверилаца (куповина и продаја имовине и доспелих потраживања других правних лица, конверзија потраживања у капитал дужника);

7) комисиони откуп доспелих потраживања од домаћих правних и физичких лица, укључујући и потраживања запослених из радног односа, по тржишним условима;

8) инвестирање у venture capital фондове, у складу са законом;

9) пружање других услуга у вези са финансирањем, гарантовањем и осигурањем послова и инвестиција на домаћем и иностраном тржишту.

Све своје послове Агенција обавља по тржишним условима.

Агенција је дужна да делатности, односно послове ради којих је основана обавља у складу са одредбама овог закона и других прописа, као и у складу са међународним споразумима и уговорима.

У члану 5. брисана је одредба члана 6 став 2.

У члану 6. регулисан је начин финансирања делатности Агенције:

„За остваривање делатности Агенције из члана 3. став 1. тачка 7. и 8. овог Закона, користе се средства из буџета, као и из других извора.

У случају да Агенција обезбеди финансирање послова из става 1. овог члана из других извора, сагласност на закључење уговора о финансирању даје Министарство надлежно за послове привреде (у даљем тексту: Министарство).

Исплатом средстава за куповину потраживања запослених и бивших запослених из радног односа, Агенција стиче законско регресно потраживање из стечајне масе, односно из средстава остварених приватизацијом субјеката приватизације у истом приоритету као што су га имали запослени.

Агенција подноси месечне извештаје Министарству о коришћењу средстава за обављање делатности из става 1. овог члана.

Надзор над обављањем послова из става 1. овог члана врши Министарство.

У члану 7. регулисана је обавеза Агенције да до 15. новембра текуће године поднесе министарству план пословања за наредну годину са програмом пословања за сваку делатност.

У члану 8. брисан је део одредбе члана 19. став 1. у тачка 13) „законом којим се уређује правни положај привредних друштава“, као сувишна.

У члану 9. прецизирано је да су чланови извршног одбора директори сектора.

У члану 10. регулисано је да закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“.

5. Финансијска средства потребна за спровођење Закона

За спровођење овог Закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије. У буџету за 2014. годину на економској класификацији 621 – набавка финансијске имовине, средства у износу од 17.400.000.000 динара намењена су за откуп потраживања по основу радног односа у предузећима у поступку приватизације и то како оних предузећа која се налазе у поступку реструктурирања, тако и оних који су из овог поступка прешли у поступак стечаја. Могућност откупа потраживања не ствара обавезу за транзициони фонд. О откупоту потраживања се преговара у социјалном дијалогу, тако да коришћење ових средстава не представљају финансијски ризик ни у 2014. години ни у наредне две фискалне године.

6. Разлози за доношење Закона по хитном поступку

Недоношење Закона о изменама и допунама Закона о Агенције за осигурање и финансирање извоза Републике Србије по хитном поступку сагласно члану 167. Пословника Народне скупштине

(„Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст), могло би да проузрокује штетне последице по буџет Републике Србије.

7. Ступање на снагу Закона

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије.